

GAZETA LWOWSKA

ADRES REDAKCJI I ADMINISTRACJI:
LWÓW, UL. SŁOWACKIEGO 6. I-sze p.

Listy należy frankować. — Reklamacje
otwarte wolne od opłaty.
Rękopisów nadesłanych nie zwraca się.

Telefony:
REDAKCJI
21—18

ADMINISTRACJI
21—17

WYCHODZI CODZIENNIE PRÓCZ DNI POŚWIĄ-
TECZNYCH O GODZINIE 3-ciej POPOŁUDNIU

REDAKTOROWIE NACZELNI:
WOJCIECH BARANOWSKI
i Dr. MARCELI SZAROTA

CENA
NUMERU

20 gr.

PRENUMERATA:

Miejscowa miesięcznie: bez dostawy do do-
mu 4-80 — z dostawą 5-30. — Zamiejscowa
miesięcznie z przesyłką pocztową 5-30. —
Zagranicą 7- — P. K. O. Nr. 141.690.

Niepotrzebne obawy.

Z racji wniesionego obecnie przez Rząd projektu ustawy o nowym ustroju szkół polskich, padła w Sejmie i w Komisji oświatowej Sejmu cała wiązanka zarzutów, skierowanych przeciw projektowi. Zbijali je obszernie na ostatnim posiedzeniu Komisji: Minister W. R. i O. P., Jędrzejewicz, i Wiceminister Kazimierz Pieracki. Nie od rzeczy jednak będzie zająć się niektórymi z tych zarzutów, choćby dlatego, że powtarzane są uparcie w szerszych a nienależycie uświadomionych kołach społeczeństwa i mają swoją moc... uwodzielską.

Narodowa-demokracja, a równocześnie z nią i Klub narodowo-żydowski, podniosły przedewszystkiem „straszaka“ etaty zacji duszy dziecka i młodzieży. Strasz ich to, że obecny Minister W. R. i O. P. postawił, jako naczelną zasadę wychowawczą, w y c h o w a n i e p a ń s t w o w e. To też usiłują „przestrzegać“ i upominać, iż „pierwiastek wychowania państwowego nie może być jedynym, że w duszy dziecka muszą być uwzględnione jeszcze pierwiastki inne, jak religja, rodzina i uczucie narodowe... Młodzież — powiadają — ma znać nie tylko swoje obowiązki obywatelskie ale i swoje prawa, itd. itd.“

Śpiewkę tę słyszymy już oddawna. Ma ona charakter manewru opozycyjnego, jest zwrotem czysto demagogicznym, agitacyjnym, przeznaczonym dla szerszych sfer „wyborców“. Ci, którzy lansują tę przestrożę, wiedzą doskonale, jak obecny nasz Rząd i naczelne Władze Oświatowe, jak większa część samego społeczeństwa, zgrupowana w obozie państwowym — pojmują ideę wychowania państwowego. Wiedzą, że wychowanie państwowe nie usuwa bynajmniej po za nawias swojej ideologii — ani pierwiastków narodowych ani znaczenia i wpływu religji czy rodziny. Państwo to najwyższy kształt organizacyjny tej społeczności czy tych społeczności narodowych, które Państwo tworzą; Państwo jest i musi być wyrazem tych ideałów i dążeń, tradycji i umiłowań, które ożywiają Naród, społeczeństwo.

Wychowanie państwowe nie zwalczają narodowości, religji, rodziny, — ale obejmuje te wszystkie doniosłe wartości w sobie, godzi je, sprzęga, poddaje jednej górującej i kierowniczej myśli. Dzisiejsi przeciwnicy idei wychowania państwowego nie potrafią — jeśli poważnie będą rzecz traktować — wykazać Rządowi i zwolennikom wychowania państwowego ani jednego wypadku, ani jednego usiłowania, któreby godziło czyto w uczucia narodowe, czy we wpływy religji i rodziny na duszę dziecka. A jeśli się tak twierdzi, to nadużywa się nieodpowiedzialnych słów dla celów postronnych.

Młodzież sama nie żywi bynajmniej takich podejrzeń. Młodzież umie doskonale w swych gorących, do ideału rwących się sercach — pogodzić tradycyjne, szacowne ideały narodowe, religijne, rodzinne z ideałem pracy ofiarnej dla Państwa.

Posłuchajmy, co pisze o tej sprawie programowy artykuł pisma młodzieży

szkół średnich „Kuznia Młodych“, którego I-szy numer ukazał się niedawno w Warszawie: „Jedną jest tylko dziedziną, która każdego z nas musi pochłoniąć: praca dla Państwa. Dla tego młodego, najświętszego organizmu, który nam dało pokolenie naszych ojców! Wymaga on tyle pracy, tyle oddania, tyle wierności, samozaparcia, ile wymagała ongiś walka o jego stworzenie!... Na oddanej pracy dla Państwa polegać winien nasz idealizm. A to jest ideał nieskończony i za naszego życia zawsze aktualny“. Tak przemawia do nas młodzież szkół średnich polskich, ta właśnie której — w znacznej mierze — dotyczy obecna reforma ustroju szkolnego. Sądzymy, że to wyznanie, ta ideałowa deklaracja młodzieży powinna pohamować niewczesne „obawy“ malinkontów z pokolenia starszego.

Przeciw nowemu projektowi wysunięto i inne zarzuty. Podniesiono, że ustawa zjawia się nagle, pośpiesznie i „zaskoczyła“ społeczeństwo. Zarzut nie wytrzymuje krytyki; przecież wszst-

kim było wiadomo, że nad zmianą ustroju szkolnictwa toczyły się od kilku już lat wszechstronne debaty, odbywały się przygotowania, nie tylko w Ministerstwie W. R. i O. P., ale wśród rozległych kół nauczycielskich — w towarzystwach, na łamach prasy specjalnej.

Nie da się też utrzymać zarzut fiskalności. Sam zdrowy sens wskazuje, że nie kwestje oszczędności i redukcji odgrywają rolę w projekcie, który mówi o rozbudowie szkolnictwa powszechnego wyższego stopnia czy o rozbudowie szkolnictwa zawodowego. Zresztą wszelkie gruntowne zmiany (a o takich można tu mówić!) pociągają zawsze za sobą koszty — a nie oszczędności. Zarzut ten jest naprawdę małostkowy.

Rzucono też na szalę zarzut niedemokratyczności. Zdaje się nam, że 7 klasowa szkoła powszechna jest chyba instytucją bardzo demokratyczną; a tylko fałszywie i śmiesznie rozumiana „demokracja“ może obruszać się na to, że zamiast przepędzać proletariatem umysłowym gimnazja i uniwersytety, kieruje się całą ogromną falą do szkół zawodowych, gdzie mogą wyjść na pierwszorzędnych pracowników fachowych. Interes Państwa i interes samych obywateli

oddawna wymagał takiego postawienia problemu. Polska potrzebuje inteligencji zawodowej, dzielnych i światłych fachowców, a nie miernych ludzi o tzw. uniwersyteckim wykształceniu.

Wreszcie obecny projekt ustroju szkolnictwa nie zamyka bynajmniej — jak to się głosi — dróg inicjatywie prywatnej. Jak zagranicą, zwłaszcza w Niemczech i Ameryce, zostawia się wolną rękę szkolnictwu prywatnemu, które przeprowadza ciekawe eksperymenty pedagogiczno-dydaktyczne, z których niejednokrotnie korzysta potem państwo, — tak samo będzie i w Polsce. Specjalna ustawa o szkolnictwie niepaństwowem zapewni prywatnej szkole szerokie możliwości działania i rozwijania wiedzy szkolno-pedagogicznej.

Z całego przebiegu ostatnich dyskusyj „szkolnych“ wynika, że obawy oponentów wszelkich kategorii są co najwyżej... przedwczesne.

Spółeczeństwo obserwuje dokładnie przebieg obecnej naszej reformy edukacyjnej i żywi pełną nadzieję, że będzie ona poważnym krokiem naprzód w dążeniu do wychowania nowych pokoleń polskich i do naprawy struktury naszych stosunków społecznych.

Z ostatniej chwili.

Propozycje rządu japońskiego w sprawie utworzenia stref zdemilitaryzowanych.

Tokio, 8 lutego. (PAT.). Ministerstwo spraw zagranicznych wystąpiło z propozycją, uważaną za balon próbny. Stworzenia zdemilitaryzowanych stref szerokości 15 do 20 km. dokoła głównych portów handlowych chińskich, mianowicie Szanghaju, Tjentsinu, Kan-

tonu i Tsing-Toa. Mandzurja miałaby być zdemilitaryzowana, przyczem część wojsk chińskich, najbardziej zdyscyplinowanych, miałaby być pozostawiona w charakterze policji.

Moskwa, 8 lutego. (PAT.). Wojska japońskie po usadowieniu się w Char-

binie rozpoczęły prace mające na celu zaprowadzenie ładu w Mandzurji północnej. Oddziały Din-Czou maszerują wzdłuż kolei wschodnio-chińskiej w kierunku wschodnim. Przerwa w ruchu tej kolei jest podobno zlikwidowana. Dziś ma być przywrócony ruch pasażerski. Zajęcie Charbina ma ułatwić Japonji utworzenie nowego rządu mandzurskiego. Rząd ten ma powstać już w ciągu najbliższych dni.

Moskwa, 8 lutego. (PAT.) Korespondenci pism sowieckich donoszą, że Chińczycy mieli otrzymać z Nankinu znaczne posiłki, między innymi artylerję zenitową. Japończycy ściągają również większe siły. Bombardowanie przedmieść Szanghaju przez artylerję i aeroplany trwa w dalszym ciągu. Japończycy czynią przygotowania do generalnego ataku na pozycje chińskie.

Minister Spraw Wewn. Pieracki wygłosi dziś przemówienie w Sejmie.

(Telefonem od naszego korespondenta.)

Warszawa, 8 lutego. Na dzisiejszym popołudniowym plenarnym posiedzeniu Sejmu dokończona będzie debata nad budżetem Ministerstwa Spraw Zagran., przyczem pod koniec dyskusji zabierze głos Minister Pieracki, który — jak słyhać — wygłosi przemówienie do-

tyczące w szczególności działalności Ministerstwa w dziedzinie polityczno-społecznej. Następnie będą rozpatrywane budżety Prezydium Rady Ministr., Rolnictwa, Reform Rolnych oraz Przemysłu i Handlu.

Sowiety rozpowszechniają pogłoski o planowanym zamachu na Litwinowa w Genewie.

(Telefonem od naszego korespondenta.)

Warszawa, dnia 8 lutego. Z Moskwy donoszą: Prasa sowiecka podaje, iż nastąpiła wymiana depesz między komisarzem Krestęńskim a generalnym sekretarzem Ligi Narodów Drummondem w związku z przygotowywanym rzekomo przez emigrację zamachem na Litwinowa. Wedle twierdzenia komunikatu Tassa emigracja miała zamordować w ciągu najbliższych dni przewodniczącego delegacji sowieckiej na konferencję rozbrojenio-

wą Litwinowa. Zamachu miał dokonać zamieszkały w Szwajcarii b. przedstawiciel rosyjskiego Czerwonego Krzyża Jurij Ładyszewskij.

Warszawa, 8 lutego. Agencja „Iskra“ donosi z Genewy, że wiadomość Tassa o rzekomo przygotowywanym zamachu na Litwinowa nie wywołała tam większego wrażenia. Rząd sowiecki przedsięwziął wszystkie środki bezpieczeństwa.

Dwaj bandyci zastrzeleni przez policjantów.

Tarnopol, 8 lutego. (PAT.) Z Radziechowa donoszą, że starszy posterunkowy Słezak i posterunkowy Bukowski podczas służby patrolowej zauważyli w domu Wilhelma Doła w Staninie zbiegłych z więzienia w Wiśniczu niebezpiecznych bandytów Filipa Gaura z Kamionki Strumiłowej i Féliksa Domagałskiego z Krakowa. Bandyci poczęli ostrzeliwać posterunkowych, na szczęście chybiając. Posterunkowi w obronie własnego życia użyli broni, kładąc trupem obu bandytów.

Sejm kontynuuje obrady nad budżetem.

Warszawa, 7 lutego. (PAT.) Marszałek Sejmu Światalski otworzył sobotnie plenarne posiedzenie Sejmu o godz. 15.20. Przystąpiono do budżetu Najw. Izby Kontroli. Sprawozdawca, poseł Czernichowski, wspomniawszy, że w tej dziedzinie do zasadniczych zagadnień należy kodyfikacja prawa budżetowego i nowelizacja ustawy o N. I. K. Referent żadnych zmian do projektu nie proponuje.

Budżet M. S. Wojsk.

Następnie przystąpiono do budżetu Ministerstwa Spraw Wojskowych. Referent wicemarsz. Polakiewicz wnosi, aby Sejm przyjął budżet w myślim przedłożenia Komisji budżetowej.

W dyskusji poseł Arciszewski (Kl. Nar.) krytykując działalność M. S. Wojsk., podniósł, że budżet rosyjski na cele wojskowe został od 1926 do chwili obecnej powiększony o 120 procent. W Niemczech przypada 4 razy więcej wydatków na jednego żołnierza niż w Polsce, chociaż Niemcy nie mają ciężkiej artylerji i innego sprzętu, który Polska może produkować. Mowca wskazuje również na rozwój przysposobienia wojskowego w Niemczech oraz na zjazdy wojskowe, między innymi we Wrocławiu.

Poseł Krzyżanowski (Ch. Dem.) omawia sprawę P. W., oświadczając w konkluzji, że do obecnego stanu rzeczy i do Rządu niema zaufania.

Po przemówieniu wicemarszałka Polakiewicza, który odparł zarzuty, postawione przez posłów opozycyjnych, przystąpiono do budżetu Ministerstwa Sprawiedliwości. Referent pos. Seidler (BBWR.) przedstawił prace

Wyrok w procesie lubeckim.

Berlin, 7 lutego. (PAT.) W sensacyjnym procesie przeciwko niemieckim lekarzom kliniki dziecięcej w Lubce oskarżonym o zaniedbanie przepisowych środków ostrożności przy zastrzykiwaniu niemowlętom szczepionki Calmeta ogłoszony został dziś wieczorem wyrok.

Kierownik szpitala prof. Deycke skazany został na 2 lata więzienia, a systemat jego dr. Altstaedt na 1 i pół roku, obaj za zabójstwo wskutek niedbalstwa. Oskarżeni prof. Klotz i asystentka Schütze zostali uwolnieni. Proces trwał od 18 października 1931 r. wywołując w opinii świata oraz w międzynarodowych kołach lekarskich zrozumiałe zainteresowanie.

Zdaleka i zbliska. Telegraficzne wiadomości ze świata.

BERLIN. Sprawa aresztowanych uczestników manifestacji antyżydowskich na Uniwersytecie berlińskim rozpatrywana ma być przez sąd w trybie doraźnym. Uniwersytet został ponownie wczoraj otwarty i wykłady odbywają się normalnie. W gmachu Uniwersytetu dyżurują nieustannie agenci policji kryminalnej. Demokratyczny związek studentów zgłosił protest przeciwko wydaleniu dwóch studentów republikańskich za udział w zaburzeniach. Prasa lewicowa spodziewa się, iż prezydent policji w Berlinie zarządzi na podstawie wyroku przeciwko studentom rozwiązanie narodo-socjalistycznego związku studentów.

PARYŻ. Odnalezienie zaginionych lotników. Po dwóch dniach bezowocnych poszukiwań zabłąkanał załogi samolotu „St. Didier” udało się wreszcie ekspedycji ratowniczej plk. Guillemain odszukać Reginensiego i towarzyszy, wczoraj rano o godz. 8-ej w miejscowości, położonej na południowy wschód od Erg Tessd Iafe. Członkowie wyprawy do Madagaskaru są bardzo wyczerpani marszem po pustyni, ale naogół zdrowi. Od udręki pragnienia ocalili lotników spory zapas 50 litrów wody. Samolot nieuszkodzony spoczywał na piaskach pustyni w odległości 20 klm. od miejsca spotkania lotników z ekspedycją ratunkową.

wydziału legislacyjnego Ministerstwa, a następnie wyjaśnił stosunek Komisji Kodyfikacyjnej do tego Ministerstwa. Komisja kodyfikacyjna ma za zadanie unifikację ustawodawstwa i opracowa-

Przemówienie Ministra Sprawiedliwości.

Omawiając oszczędności w budżecie, Minister podkreślił, że pierwsza oszczędność wynika z cofniętych dodatków do uposażeń. Minister zwraca uwagę, że sądownictwo polskie złożyło tę wielką ofiarę. Dzięki niej Skarb oszczędził 12 milj. zł. Kompresją byłaby połowiczna, gdyby nie szła w parze z usprawnieniem organizacyjnym i racjonalizacją metod pracy. Tą tendencją przesiąknięte są liczne projekty ustaw przedłożonych Sejmowi. Minister przypomina uchwaloną niedawno przez Izbę nowelę przepisów karnych. Omawiając sprawę nowego regulaminu więziennego, Minister oświadcza, że wprowadzono do regulaminu środki, zalecone przez nowoczesne doktryny penitencjarne, wypróbowane w doświadczeniach u obcych i oparte na doświadczeniach własnych. W regulaminie uniknięto fałszywego humanitaryzmu i sentymentalnych reminiscencji. Na wszystkie dodatnie cechy kry-

tycy zamknęli oczy i nie dojrżeli w tym regulaminie nic innego, jak tylko brak wyodrębnienia tzw. więźniów politycznych t. j. nie obdarzenia komunistów i szpiegów przywilejami. Przechodząc do sprawy sądów doraźnych, Minister kategorycznie odparł tendencyjny i fałszywy komentarz, z jakim występuje się przeciwko wprowadzeniu tych sądów. Minister przypomina, że Rządy pomajowe pierwsze w Polsce zerwały z sądami doraźnymi. Obywaliśmy się bez tych sądów — mówi Minister — gdy stan Państwa na to pozwalał. W jesieni jednak powtarzają się przestępstwa o charakterze, posiadającym szerszy zakres. Ten stan rzeczy nałożył na Rząd obowiązek przeciwdziałania tym objawom. Do postępowania doraźnego należą jedynie sprawy najcięższych przestępstw i to tylko wtedy, gdy winę oskarżonego nie budzi żadnych wątpliwości.

Gorący przebieg dyskusji.

Po przemówieniu Ministra, wywiązała się dyskusja. Poseł Brodacki (Str. Lud.) atakuje wymiar sprawiedliwości w Państwie, poczem nawiązując do procesu brzeskiego, omawia jego skutki polityczne i moralne z punktu widzenia historjografji.

Pos. Niedziałkowski atakuje sądownictwo doraźne.

Poseł Paschalski (BBWR.) polemizuje z wywodami opozycji i zbija jej zarzuty co do panowania t. zw. niepraworządności w Polsce, przypomina zamach z 5 stycznia 1919 r., wy-

padki z grudnia 1922 r., artykuł w „Gazecie Warszawskiej” o Prezydencie Narutowiczu i t. p., poczem omawia inwigilację Marszałka Piłsudskiego.

Z kole pos. Radziwiłł (BBWR.) oświadczył: Chciałbym w paru słowach wyjaśnić, dlaczego znajdujemy się w obozie BBWR. Poseł Niedziałkowski porównał Polskę do samochodu bez hamulca, który stacza się w przepaść. Otóż właśnie w 1926 r. zdaniem naszym Polska znajdowała się na równi pochyłej. Stronnictwo posła Niedziałkowskiego było mniej więcej tego sa-

mego zdania, o czym świadczy ówczesna jego aktywna rola. Jeżeli Pano wie nie należą do tego obozu, to dlatego, że ten, który to dzieło stworzył, postawił interes Państwa ponad interesami partyj.

Resort spraw wewnętrznych.

Następnie przystąpiono do budżetu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. Sprawozdawca poseł Czuma (BBWR.) przypomina, że budżet został w Komisji poddany szczegółowej debacie. Zarzuty, podnoszone w Komisji, były przeważnie natury politycznej. Rezultaty prac komisyjnych wyrażają się w wielu poprawkach, uzgodnionych z Rządem, które redukują budżet po stronie wydatków o mniej więcej 1 milj. zł. Mówca szczegółowo przedstawia tę kompresję w poszczególnych pozycjach budżetu i prosi o przyjęcie budżetu według wniosków Komisji.

Po przemówieniu referenta, w dyskusji pierwszy zabrał głos poseł Smoła (Str. Lud.), który w przemówieniu poruszył sprawę konfiskat prawosławnych. Mówca krytykuje wniesioną ustawę o zgromadzeniach. Poseł Smoła zapowiada głosowanie przeciwko budżetowi.

Poseł Berezowski (Kl. Nar.) wypowiada się przeciwko skasowaniu powiatów, jak również uważa za niebezpieczny zamiar skasowanie Województw tarnopolskiego, stanisławowskiego, białosockiego i nowogródzkiego. Mówca wypowiada się przeciw projektowi Ministra odciążenia od dochodów samorządowych 30% dla stworzenia specjalnego funduszu zapomogowo-pożyczkowego, poczem przechodząc do kwestji narodowościowej, domaga się rozróżnienia między kwestją ukraińską a kwestją ruską.

Na tem dyskusję przerwano. Posiedzenie Sejmu zakończyło się o godzinie 23.

Japończycy atakują w dalszym ciągu. Celem walki — zdobycie portu Wu-Sung.

Szanghaj, 7 lutego. (PAT.) Od soboty rozpoczęło się nowe bardzo silne bombardowanie Szanghaju. Japończycy, licząc się z możliwością, że Chińczycy zaatakują ich przed nadejściem posiłków japońskich, sami przystąpili do kontrataku. Ośrodkiem walki zdaje się być w dalszym ciągu dworzec dzielnicy Chapei, stanowiący teren zaciętych walk od szeregu dni.

Według obliczeń japońskich, w walkach w Szanghaju straty japońskie wynoszą 49 zabitych i 126 ciężko rannych. Straty chińskie są wielokrotnie większe.

Admirał Shiozawa w rozmowie z dziennikarzami dał wyraz osobistej o-

pinji, że walki w Szanghaju będą trwały dotąd, aż wojska chińskie zostaną całkowicie z Szanghaju wyparte, przyczem wyraził nadzieję, że Chińczycy wycofają się dobrowolnie.

Łondyn, 7 lutego. (PAT.) Według otrzymanych dziś popołudniu w Londynie wiadomości, wojska japońskie, które w sile 3 dywizyj, liczących razem 10 tysięcy ludzi, są w drodze do Chin, zaczęły dziś lądowanie na północ od Szanghaju, w okolicy zombardowanego uprzednio miasteczka Wu-Sung. Dotąd wylądowały dwa bataljony, liczące 900 ludzi. Japoński plan strategiczny zmierza w kierunku przecięcia linii kolejowej z Szanghaju do

Nankinu, aby odciąć armję chińską, skoncentrowaną w Szanghaju, od jej bazy.

Łondyn, 7 lutego. (PAT.) Do Londynu nadeszły następujące wiadomości z Tokio. Wskutek pogłoski o koncentracji wojsk sowieckich we Władywostoku, rząd japoński zażądał od konsula japońskiego we Władywostoku sprawozdania o sytuacji. Według tego sprawozdania, żadna specjalna koncentracja wojsk sowieckich nie odbywa się, ale we Władywostoku skoncentrowana jest stale poważna armja sowiecka. W mieście daje się odczuwać istotnie niepokój, setki ludzi codziennie aresztuje się pod zarzutem kontrrewolucji. Niepokój czynników sowieckich nie jest jednak skierowany przeciwko Japonji, lecz przeciwko białogwardystom, którzy wyzyskują sytuację w Charbinie dla swobodnego działania i planują zaatakowanie bolszewików nad Amurem.

Szanghaj, 7 lutego. (PAT.) Oddziały japońskie, złożone z 900 ludzi łącznie, a stanowiące awangardę dywizji, wylądowały dziś o godz. 15.30 koło Wu-Sung, osłaniane przez ogień artyleryjski torpedowców japońskich i rozpoczęły atak na forty Wu-Sung. Miasteczko Wu-Sung ostrzeliwane było o godz. 16.45 przez okręty wojenne japońskie. Piechota japońska i kilka samochodów pancernych otworzyło również silny ogień na miasteczko, którego bronili żołnierze chińscy. Skutkiem zniszczenia mostu, samochody pancerne nie mogły dotrzeć do niego. Mieszkańcy Wu-Sung, przeważnie biedni rybacy, ogarnięci paniką, uciekli z miasteczka.

Ponowna interwencja mocarstw.

Tokio, 7 lutego. (PAT.) Rząd japoński postanowił wysłać niezbędne siły zbrojne do Szanghaju, jak mówi komunikat oficjalny. Jeszcze przed wydaniem tego komunikatu, ambasadorowie W. Brytanji i Stanów Zjedn. złożyli w ministerstwie spraw zagranicznych nowe oświadczenie, wyrażające wielki zawód, jaki sprawiła obu tym mocarstwom decyzja rządu japońskiego wysłania dalszych posiłków wojskowych do Szanghaju. Rząd japoński broni swej decyzji argumentacją, że wysłanie wojska rozumie jako spełnienie swego obowiązku międzynarodowego. Zdaniem rządu japońskiego, wysyłka wojska lądowego niczem się nie różni od wysyłki okrętów, która, jak wiadomo, jest najzupełniej zgodna z wieloletnią praktyką, stosowaną wielokrotnie w licznych innych

wypadkach. Wysyłając siły zbrojne, Japonja spełnia ciężący na niej obowiązek obrony życia wielu Japończyków, osiadłych w Chinach, i obrony ich mienia, którego wartość obliczają na setki milionów jenów. Wreszcie deklaracja podkreśla, że japońskie siły w Szanghaju są 10-krotnie mniejsze od chińskich sił zbrojnych w Szanghaju.

Genewa, 7 lutego. (PAT.) W sobotę popołudniu odbyło się krótkie posiedzenie członków Rady z wyjątkiem reprezentantów Japonji i Chin w sprawie konfliktu na Dalekim Wschodzie. Zdecydowano, że nie należy dyskutować tych spraw na publicznym posiedzeniu, dopóki demarche państw, o którym Liga Narodów została zawiadomiona z lutego br., nie będzie zakończone.

Wielki dzień Konferencji rozbrojeniowej.

Genewa, 7 lutego. (PAT.) Sobotnie nadzwyczajne posiedzenie Konferencji rozbrojeniowej przedstawiało widok dość osobliwy. Na posiedzeniu tem, mającym charakter nieoficjalny, Konferencja wysłuchiwała deklaracji różnych organizacji międzynarodowych. Najoryginalniejszym momentem była defilada przedstawicieli organizacji kobiecych 52 krajów, które złożyły na specjalnie przygotowanym stole wielki pakiet petycji na rzecz rozbrojenia, podpisanych ogółem przez 5 i pół miliona osób. Po za przedstawicielami organizacji kobiecych, zabierali głos przedstawiciele kościołów, studentów, członków Ligi praw człowieka i obywatela. Dalej imieniem stowarzyszeń przyjaciół Ligi Narodów, przemawiał Lord Cecil i w imieniu II Międzynarodówki Vandervelde. Przemówienie przywódcy II Międzynarodówki utrzymane było w formie gwałtownej. Vandervelde oświadczył, że przemawia w imieniu 14 milj. robotników, domagających się rozbrojenia powszechnego, kompletnego i pod kontrolą.

Genewa, 7 lutego. (PAT.) Podczas gdy konferencja wysłuchiwała przemówień delegatów organizacji międzynarodowych w kularach Ligi, jedynym przedmiotem rozmów był złożony wczoraj projekt francuski. Jak można było przewidywać, projekt francuski sprawił duże zakłopotanie niektórym delegacjom, które pragnęłyby skierować prace konferencji w innym kierunku, niż to czyni propozycja francuska. Nie ulega wątpliwości, że przemówienia niektórych delegatów, w szczególności Brüninga, będą z gruntu zmienne wskutek kroku ministra Tardieu.

Również nagły wyjazd włoskiego ministra lotnictwa Balbo pozostaje w związku z propozycją francuską. Balbo wyjechał do Rzymu dla omówienia z Mussolinim stanowiska, jakie mają zająć Włochy wobec francuskiej propozycji. Projekt francuski wywołał wielkie zainteresowanie również i w kołach amerykańskich, które wyrażają jednak przekonanie, że dla Stanów Zjednoczonych jest ona nie do przyjęcia. Najbardziej nieprzychylnie stanowisko zajmują oczywiście Niemcy,

które jednak przyznają, że delegacja francuska uczyniła bardzo znaczne posunięcie polityczne i odniosła poważny sukces faktyczny, ujmując w swe ręce prace konferencji.

Genewa, 7 lutego. (PAT.) Poniedziałek, pierwszy dzień debaty generalnej, zapowiedziany jest jako wielki dzień konferencji rozbrojeniowej. Na rannem posiedzeniu zabierze głos delegat Anglii Simon oraz delegat Francji Tardieu. Popołudniu zapewne wygłosi przemówienie kanclerz Brüning. Nie ulega wątpliwości, że zarówno min. Simon, jak i kancl. Brüning zajmą w

swych przemówieniach stanowisko wobec projektu francuskiego.

Genewa, 7 lutego. (PAT.) We wtorek odbędzie się pierwsze posiedzenie głównej politycznej komisji konferencji rozbrojeniowej. O przewodnictwo w tej komisji, która jest najważniejszą ze wszystkich, toczą się obecnie zakulisowe walki. Z początku przypuszczano, że sam przew. Konferencji Henderson będzie komisji tej przewodniczył, ale choćby ze względu na zły stan jego zdrowia, kandydatura ta nie wchodzi w rachubę. Natomiast mówią, że najwięcej szans mają Benesz i Hymans.

Prowizoryczny układ handlowy polsko-austrjacki.

Wiedeń, 6 lutego. (PAT.) Dziś został podpisany przez posła Rzpłitej i kanclerza związkowego dra Burescha prowizoryczny układ handlowy. W sprawie tej Wied. Biuro Koresp. wydało nast. komunikat urzędowy Rolowania toczony w Wiedniu z polską delegacją handlową w sprawie roz-

mów handlowo-politycznych mających na celu zawarcie umowy dodatkowej do obowiązującego traktatu handlowego zostały ukończone. Równocześnie został zawarty układ prowizoryczny, który usunie obustronne niechęć, wynikające z pewnych restrykcji handlowo-politycznych.

Opinie uczonych o eksperymentach Dunikowskiego.

„Cała ta sprawa zaczyna mnie śmieszyć” — powiada prof. Perrin.

Donoszą z Paryża: Pismo „Paris Soir” ogłasza dziś ankietę, przeprowadzoną z szeregiem uczonych w sprawie Dunikowskiego.

Jean Perrin, słynny fizyk, znany ze swych studiów nad budową atomów, odpowiedział:

„Dzieciństwem jest chcieć wyrabiać złoto. O ile Dunikowski sądził, że uda mu się wydobyć złoto z minerału, który tego metalu nie zawiera, to przypuszczam, że inżynier polski pracuje nad rozkładem atomów i zagadnieniami związanymi z emanacją radu.

Cała ta sprawa zaczyna jednak mnie śmieszyć — powiada Perrin. Dunikow-

ski chciał otrzymać przemianę w ciągu kilku minut, jakkolwiek jest wiadomym, iż przemiana gramu radu wymaga 16 wieków. — Jest to jedyny przykład naturalnej przemiany, jaką znamy na naszej planecie. Z drugiej strony, ażeby otrzymać przemianę metalu, należy wywołać złączenie się 2 atomów. Do tego celu konieczne są specyficzne okoliczności, których nauka w obecnej fazie swego rozwoju nie jest w stanie wytworzyć. Wprawdzie udało się w laboratorium otrzymać złączenie jądra atomu helu z jądrem atomu aluminium i otrzymać jądro bardziej ciężkie, lecz było to sprawą przy-

padku. Rzucenie jednego jądra w kierunku drugiego z szybkością tak wielką, aby mogły one przeniknąć powłokę elektryczną, która je dzieli, to zwykła utopia.

Na zakończenie prof. Perrin głosem spokojnym, lecz stanowczym oznajmia, iż każdy uczony, zasługujący na to miano nie zechce traktować poważnie tego, kto w obecnej fazie nauki będzie utrzymywał, iż może zrealizować przemianę metalu.

Redakcja „Paris Soir” chciała się zwrócić do Instytutu radowego Curie-Skłodowskiej, która, zdaniem dziennika, jest lepiej, niż ktokolwiek inny obeznana ze zjawiskami radjoczynnymi, lecz jeden z asystentów, Fournier, powiadał w nieobecności uczonyj polskiej o jej bezwzględnie sceptycyzmie. Wiadomo, iż rad podczas swej przemiany dostarcza kolosalnej masy energii przy minimalnem zużyciu materji, energii, wystarczającej dla okrętu transatlantyckiego i to na długi szereg lat. Można więc z tego wywnioskować — oświadczył on — jak wielkich trzeba zasobów energii na otrzymanie w ciągu kilku chwil zjawiska szybkiej przemiany. Mojem zdaniem jest to niemożliwe — zakończył Fournier.

Propaganda trzeźwości.

Wczoraj w sali ratuszowej we Lwowie o godz. 6 wiecz. odbyła się uroczysta Akademia przeciwalkoholowa. Zagał Akademię prezes Ligi ks. dr. Jan Ciemiński, poczem prof. dr. W. Koskowski wygłosił rzeczowy wykład o najnowszych wynikach nauki o alkoholizmie. P. Zenobja Janczewska deklamowała z wyrazem trafnie dobrany wiersz ks. Franciszka Błotnickiego pt. „Model”, oraz „Nędzę” Ady Negri w przekładzie Konopnickiej, znany recytator p. Leopold Kielanowski wygłosił piękny poemat Lechonia „Mochnacki”. Zakończyło wieczór przemówienie dyr. Bronisława Duchowicza.

Pijcie Kawę Riedla

Przeciwno Grypie

przeziębieniu, influencji i bólom reumatycznym działają tabletki TOGAL szybko i pewnie. Po zażyciu TOGALU w stadium początkowym znikają natychmiast chorobliwe objawy! Zupełnie nieszkodliwe. Tysiące lekarzy potwierdza skuteczność działania TOGALU. DO NABYCIA WE WSZYSTKICH APTEKACH.

Togal

JADWIGA GAMSKA-LEMPICKA.

Karnawały w dawnym Lwowie.

Zapada w mrok przeszłości barwne i bujne życie przodków naszych. A im mocniej żółknieją te nieliczne stare zapiski, na których dochowały się okruszki dawnego obyczaju, tem mniej w nas samych zdolności, aby tamta bezpowrotną radość naszych dziadów zastąpić nową radością, nowym bajecznie kolorowym obrazem — naszych czasów.

Dlatego dziś, gdy zupełnie prawie upada życie towarzyskie, a z każdym rokiem obficie wymiera ubogi już i poszarzały obyczaj tradycyjny, — warto zająć do tych kartek żółknących, na których — w słowach i sztychach wędzną uśmiechy, czarodziejskim drukiem wydarte zapomnieniu. Warto popatrzeć przez zakurzoną stuleciem perspektywę, jak w tym samym Lwowie, w którym tegoroczny karnawał dogorywa na piknikach, rautach i oficjalnych nudach, bawili się ludzie, co — zamiast „Fiatem” — szczęśliwą karetą zajeżdżali na balę a tańcowali — nie tango i rumbe — ale chodzonego, kadryla i mazurka...

Bawiono się w dawnej Polsce wiele i ochoczo. Żaden wjazd uroczysty zna mienitej osoby, żadno wesele, ani

chrzciny nie obyły się bez hucznej zabawy. Cóż dopiero mówić o ustalonych okresach roku, kiedy zabawa należała do świętego obowiązku prawego Polaka, który i codzienne swoje życie i świętowanie układał wedle niezmiennego kalendarza?

Kalendarz bowiem, ten nieodstępny przyjaciel szlachcica, a tradycyji dawnych sojusznik pewny — nakazywał surowo bawić się w zapusty. Pisz o tem pan Rej z Nagłowic: „W niedzielę mięsopustną kto zasię nie oszaleje na urząd, jako ma być, twarzy nie odmieni, maszkar, ubiorów ku djabłu podobnych sobie nie wymyśli, już jakoby nie uczynił chrześcijańskiej powinności dosyć”.

Inaczej bawiono się po wsiach, inaczej po miastach. Gdy na wsi przeważały kuligi, czyli jeżdżenie od dworu do dworu korowodem sań, niby to w poszukiwaniu „ptaszka-Kulika”, to w ciasnych miastach ówczesnych skupiały się zabawy w paru domach, lub w zajeździe, a rozochoceni mieszczanie szczególnie chętnie przebiegali się w maski.

Trudnoby dziś było odtworzyć wierny obraz karnawału lwowskiego

z czasów, gdy djeceją trząsł oświecony Grzegorz z Sanoka, lub kiedy z Ratusza lwowskiego rządziły Kampańny i Korniakty. O tem, jak Lwów obchodził zapusty w XV, XVI, a nawet XVII stuleciu możemy mieć pojęcie tylko z analogij, gdyż pisarze nie przekazali nam tych kart historii Lwowa — nazbyt snąc dla ich obywatelskich piór pospolitych.

Lwów — bogaty, ożywiony dom zajezdny w czasach średniowiecza i renesansu, napewno w zabawach swoich nie pozostał w tyle za Krakowem, mimo, że tonu nie nadawał mu dwór królewski. Zamknięty na małej przestrzemi, rzadko gwoli niebezpieczeństwa wychylający się za mury, żywił mieszczkański, w którym burzyła się i polska i rusińska i ormiańska i Bóg wie jaka krew, tem chętniej folgować sobie musiał w mięsopustnym czasie. Z karnawałem łączyły się wówczas zaloty i wesela, ileż więc staroń dokładać musiały Nety, Grety, Kachny i Anuty lwowskie, aby zaćmić urodę towarzyski. Radni lwowscy niebardzo przestrzegają wilkierzy o hamowaniu rozrzutności, zatem żony ich i córki występują w kosztownych, ze złotymi kołnierkami giezlach pod suknię, w perłach, w aksamitach, w złocie. Zrazu ubierają się na zabawy jaskrawo, w XVI wieku hołdują już modnej czerni. Gdy panna jeszcze częściej się gładko, „wymuskanie”, i nosi

tylko wianek z róż lub fijołków, lub siatkę na włosach, a suknie ma bez rękawów, z krezą u szyji, narzucona płaszczkiem, — to młode mężatki występują w ciężkim czarnym aksamicie, z perłowemi naczołkami lub w beretach z piórami, wedle włoskiej mody. Ciężko było tańczyć w takim stroju, nawet po zrzuceniu bobrowego płaszcza. To też tańce są wolne, ruchy kobiet dostojne, wzięcie powściągliwe. Polska tancerka nie da się wzorem niemieckim pocałować, ani objąć w tańcu. Najchętniej tańczy niemieckiego cenara, polski suwany taniec, lub włoskie padowany. Młodzież lubuje się w „gonionym” albo „szalonym”, z którego z latami urośnie mazur polski, i w skocznej galardzie. Ale najmiej chodź mieszczkom i młodzieży po rynku i przedmieściach Lwowa w maszkarach, w przebraniu Turków, Żydów, Arabów, Cyganów i Włochów, albo pod postacią mitologicznych bóstw.

Wiek XVII, wiek „Potopu” i klęsk rozmaitych, nie osłabił werwy tanecznej Lwowa. Mówi o mieście naszym późniejszy historyk: że lubi bawić się i tańczyć — osobliwie wtedy, gdy „najmniej sposobna ku temu pora”.

Już zamilkł dawno bogaty, ale przecie wytworny przepych renesansowy. Lwowskie elegantki, wzorem stołecznych, trefią włosy w wysokie baszty i wieże; suknie, dekolowane

Wręczenie P. Marszałkowi Piłsudskiemu dyplomów obywatelstwa honorowego wszystkich gmin Województwa wileńskiego.

Wilno, 7 lutego. (PAT.) Dziś, w niedzielę, dnia 7 lutego 1932, odbyło się uroczyste wręczenie Panu Marszałkowi Józefowi Piłsudskiemu dyplomów obywatelstwa honorowego wszystkich gmin wiejskich i miejskich Województwa wileńskiego, przez przybyłych do Wilna delegatów poszczególnych powiatów Województwa.

Już w okresie obchodu 10-lecia wskrzeszenia niepodległości Ojczyzny, poczęły poszczególne rady miejskie i gminy Wojew. wileńskiego, ziemi rodzinnej p. Marszałka Piłsudskiego, manifestować swą miłość i oddanie Kochanemu Marszałkowi, mianując go swoim obywatelem honorowym. Za ich przykładem poszły inne gminy i po szeregu uchwał rezultat tego zbiorowego hołdu znalazł wyraz w formie pięknie i z artystem wykonanych dyplomów, zaopatrzonych licznymi podpisami, oraz ozdobionych rysunkami wileńskich artystów z uwzględnieniem okolic Wileńszczyzny. Gdy wreszcie p. Marszałek Piłsudski zaszczylił Ziemię Wileńską Swem i odwiedzinami, nadarzyła się wreszcie sposobność, aby w ukochanym przezeń mieście Wilnie, którego honorowym obywatelem jest od r. 1919, oddać mu hołd i cześć przez wręczenie wspomnianych dyplomów.

Audjencja wyznaczona została na godzinę 13 w wielkiej sali wileńskiego pałacu reprezentacyjnego, w którym p. Marszałek zamieszkał na czas Swego pobytu w Wilnie. Przybyli delegaci wszystkich gmin wiejskich i miejskich Województwa wileńskiego z członkami Rady Wojewódzkiej i Wydziału wojewódzkiego na czele, aby

dokonać aktu wręczenia p. Marszałkowi hołdu wdzięczności Ziemi Wileńskiej. P. Marszałek w towarzystwie Wojewody wileńskiego p. Beczkowicza przyjął delegację w Białej Sali pałacu. Imieniem zebranych delegatów, przemówił poseł Witold Kwinto, rad-

ny gminny, członek wydziału powiatu braclawskiego, a zarazem członek Rady Wojewódzkiej. Kończąc swe przemówienie, poseł Kwinto wznosił okrzyk „Niech żyje Marszałek Piłsudski“, powtórzony kilkakrotnie z entuzjazmem przez obecnych.

Następnie P. Marszałek obchodził delegatów, przyjmując z ich rąk dyplomy i prowadząc rozmowy, poczem podziękowawszy delegatom, opuścił zebranie, żegnany okrzykami „Niech żyje!“

Sztuka polska zagranicą.

Sztuka polska zagranicą stoi na bardzo wysokim poziomie. Dowodem tego są prace Bolesława Szańkowskiego, zamieszkującego stale w Monachium. Dzięki nadzwyczajnej subtelności i wysokiej kulturze technicznej, Szańkowski jako portrecista zajmuje dziś stanowisko zupełnie wyjątkowe i niewątpliwie można go zaliczyć do nietylko europejskich, ale i światowych mistrzów doby dzisiejszej.

Opinia Hitlera o Austrii.

Wiedeń, 7 lutego. (PAT.) Jak donoszą dzienniki wiedeńskie z Rzymu, Adolf Hitler udzielił korespondentowi „Stampa“, wywiadu w sprawie Austrii. Hitler nie żywi szczególniejszej sympatii dla Austriaków i Austrii nie przypisuje wielkiego znaczenia. Wiedeń, czyni na Hitlerze wrażenie wielkiej czaszki, która musi być zapomocą operacji chirurgicznej doprowadzona do skromniejszych rozmiarów. Nad

brzegiem Dunaju — oświadcza Hitler — mieszkają setki ludzi, którzy powinni wyędrzować. Hitler nie uważa Austriaków za dobrych Niemców i nie wierzy w szczerość propagandy anschlussowej Austrii. Propaganda ta — zdaniem przywódcy nar. socjalistów — była podejmowana tylko wtedy, kiedy Austria potrzebowała pożyczki.

Napężenie stosunków litewsko-niem. z powodu wydarzeń w Kłajpedzie.

Kowno, 6 lutego. (PAT.) W uzupełnieniu wiadomości podanej z Berlina o wysiedleniu prezydenta dyrektoriatu kłajpedzkiego Boetchera z Kowna donoszą, że Boetcher został dziś aresztowany. Przed tym faktem gubernator Merkis po powrocie z Kowna wystosował do Boetchera list w którym twierdzi, że Boetcher nie cieszy się zaufaniem władz centralnych i że powinien podać się do dymisji. Boetcher odpowiedział gubernatorowi, że nie może zastępować się do tych wymagań, gdyż w tej kwestji nie może osobiście rozstrzygać bez porozumienia się z pozostałymi członkami dyrektoriatu i zgody sejmu. Po tym liście rozeszła się pogłoska, że Boetcher prowadzi agitację w kołach urzędników dyrektoriatu. Wobec tego gubernator Merkis wydał polecenie jego aresztowania.

Boetcher znajduje się w kasynie oficerskim pod strażą oficerów. Stawiany jest mu zarzut, że wyjeżdżał on w celach pertraktacji z oficjalnymi czynnikami państw obcych, który to krok uważany jest za zdradę stanu. Śledztwo w tej sprawie zostało już wdrożone i o ile zarzuty te znajdą potwierdzenie sprawa oddana będzie sądowni.

Berlin, 7 lutego. (PAT.) Z Kowna donoszą, że oficjalna litewska agencja telegraficzna potwierdza wiadomość o pozbawieniu prezydenta dyrektoriatu kłajpedzkiego Boetchera zajmowanego urzędu. Gubernator okręgu kłajpedzkiego Merkis powierzył administratorowi dyrektoriatu Tolinsowi prowadzenie agend dyrektoriatu. Równocześnie potwierdzona została wiadomość o wydaleniu Boetchera.

Niemcy odwołują się do Ligi Narodów.

Berlin, 7 lutego. (PAT.) Z Genewy donoszą, że kancl. Brüning zdecydował się wystąpić z wnioskiem, domagającym się od sekretarza generalnego Ligi Narodów, aby niezwłocznie postawił na porządek dzienny Rady Ligi sprawę ostatnich wydarzeń w Kłajpedzie, jako naruszających statut kłajpedzki.

Berlin, 7 lutego. (PAT.) Z Genewy

donoszą, że delegacja niemiecka postanowiła złożyć dziś do rąk sekretarza gen. Ligi Narodów notę, domagającą się niezwłocznego zwołania nadzwyczajnej sesji Rady Ligi Narodów. Nota zgłoszona zostanie jutro. Na posiedzeniu Rady Brüning osobiście ma wystąpić z protestem przeciwko ostatnim zarządzeniom litewskim w Kłajpedzie.

Narady inwalidów w „Sokoła“.

Wczoraj przedpołudniem obradowało w sali Sokoła — Macierzy nadzwyczajne Walne Zgromadzenie inwalidów przy bardzo licznym udziale reprezentantów Województw: lwowskiego, krakowskiego, tarnopolskiego i stanisławowskiego. Obecni byli przedstawiciele władz, im. Urzędu wojewódzkiego rad. Ostrowski, jako reprezentant Izby Skarbowej i nac. Wydz. p. Adam Kamiński, im. Starostwa kierownik referatu inwalidzkiego p. Adam Piasecki, delegaci stowarzyszeń b. wojskowych: im. Związku Oficerów Rezerwy inż. Gruca, Związku Obróńców Lwowa inż. Konrad Lisowski, „Spójni“ Związku ociemniałych żołnierzy por. Klak.

Po zagajeniu obrad przez prez. Magudera wybrano przewodniczącym zebrania wiceprez. Pająka, zastępcami pp. Drzewińskiego z Tarnobrzęga, Bąkowskiego ze Lwowa i Kostrzębskiego z Gródka Jagiellońskiego. Przedmiotem obrad była sprawa zaopatrzenia inwalidów w związku z projektowanym cofnięciem rent trzem pierwszymi kategorjom inwalidów, czyli t. zw. inwalidom niskoprocentowym. Referat wygłosił przewodniczący p. Pająk, poczem wywiązała się dyskusja.

Uchwalono jednomyślnie rezolucje, w których zgromadzenie protestuje przeciwko zamierzonej nowelizacji.

W końcu przewodniczący zamknął zebranie okrzykiem na cześć Rzeczypospolitej i Związku.

Więści z Sokala.

Echa odsłonięcia pomnika J. Piłsudskiego w Sokalu wśród Polonii amer. — Zebrania towarzyskie Z. O. P. K. — Walka z bezrobociem. — Walne zebranie Z. O. R. — Zabawa taneczna „Rodziny Policyjnej“

(Korespondencja własna „Gazety Lwowskiej“)

W ubiegłym miesiącu nadeszło na ręce p. starosty pow. J. Sarneckiego pismo p. Cz. Linda Lipaczyńskiego z Chicago, w którym donosi o wielkim zainteresowaniu się tamtejszej Polonii pomnikiem J. Piłsudskiego w Sokalu. Podnosząc wysokie walory artystyczne pomnika, prosi p. Lipaczyński o podanie adresu art. rzeźb. p. Marjana Spindlera ze Lwowa, celem porozumienia się z nim, w sprawie reprodukcji tego dzieła na terenie Ameryki.

Ruchliwy Zarząd Zw. Obywatelskiej Pracy Kobiet pod kierownictwem p. O. Kisielewiczowej starając się ożywić tutejszą inteligencję, urządza co czwartku zebranie towarzyskie, które cieszą się wielką frekwencją inteligencji bez różnicy wyznania i narodowości.

Onegdaj odbyło się w sali Wydziału Pow. plenarne posiedzenie komitetu powiatowego dla walki z bezrobociem pod przewodnictwem p. starosty J. Sarneckiego. Wyczerpujące sprawozdanie z dotychczasowej działalności komitetu złożył p. J. Bauer, zast. starosty. Powiat sokalski należący do stosunkowo mało dotkniętych klęską bezrobocia kwestuje dla innych gorzej sytuowanych powiatów. Toteż przeważną część zebranych pieniędzy, zboża, drzewa, ziemniaków oddano do dyspozycji Wojewódzkiego komitetu. Zebrano dotąd: 6.663 zł. 3 gr., zboża 293 cetnary, ziemniaków 790 cetn., prócz drzewa również w dużej ilości. Na apel komitetu odpowiedziały wszystkie stany społeczeństwa, stosunkowo najlżej reagowało tutejsze miasteczko. Całą akcją kierował p. J. Bauer zast. starosty. Pozostałość kasową uchwalono na wniosek fizyka powiat. dra J. Wójcickiewicza przeznaczyć na zakupno mleka dla dożywiania dzieci bezrobotnych.

Dnia 31 stycznia odbyło się Walne Zebranie miejscowego Związku Oficerów Rezerwy. Po uchwaleniu absolutorjum ustępującemu Zarządowi i podziękowaniu prezesowi kpt. rez. inż. M. Kastnerowi, Wybrano nowy wydział w składzie: por. rez. J. Bauer przewodn., kapt. rez. inż. M. Kastner skarbnik, członkowie zarządu: por. rez. Strusiński M. i Latawiec J. Zebrani uchwaili przesłać ks. biskupowi Wł. Bandurkiemu telegram hołdowniczy z okazji jubileuszu Jego sakry biskupiej.

Miejsce koło „Rodziny Policyjnej“ urządziło dnia 1 lutego w salach „Sokoła“ zabawę taneczną. Dzięki kierownictwu, które sponocywało w doświadczonych rękach komisarza P. P. p. A. Kozłowskiego, zabawa udała się znakomicie i potwierdziła opinie, że tradycyjnie należy do najlepiej zorganizowanych. Tłumy, rzadko spotykane na zabawach, bawili się ochoczo przy dźwiękach orkiestry wojskowej do białego rana. Piękny dochód z tej zabawy zasil fundusz „Rodziny Policyjnej“.

W. K.

Odkrycie grobu królów jerychońskich.

Donoszą z Londynu: Profesor Garstang z Uniwersytetu w Liverpoolu, stojący na czele ekspedycji, prowadzącej od pewnego czasu badanie ruin Jerycha, odkrył w tych dniach mauzoleum dawnych królów. Groby znajdują się podobno w doskonałym stanie i zawierają niezliczoną ilość przedmiotów, służących do obrzędów pogrzebowych. W wieku XV — przed Chrystusem królowie Jerychońscy nosili imiona syryjskie i byli wasalami faraonów Egiptu.

głęboko i nad miarę szerokie, noszą złociste, z koronkami „marcypanowemi“, a na zabawy stroją się, jak u-dzielne księżne nawet koron na głowie nie pomijając. A zanik smaku w ubiorze udziela się i zabawie. Z tańcem, z karnawałem, umie Lwówianin baroku połączyć nawet uroczystość religijną — ba, powiadają nawet i stypę. Charakter tańców też ulega zmianie. Już nie przy samych tylko piszczykach i bębnach, ale przy kunsztownej orkiestrze, która do Lwowa z Przemyśla albo Żółkwi sprowadzano, tańczy się „lipkę“, „fortunnego“, „Maciejka“ i „Konrata“ i taniec „czapkowy“, a przede wszystkim ulubiony przez mieszczan, bo specjalność celowych zabaw stanowiący „świeczkowy“ taniec, bliski może weneckim „maccoletti“. Karnawał jest już teraz niewyuznacznie targowiskiem małżeńskim, a mówi o tańcach Hieronim Morsztyn: „Na to świeczkowy, żeby lepiej (kawaler panne) widział przy świecy, którą przed sobą nosi; na to mieniony, by z boku zobaczył; na to goniony, aby widział jeśli nie kaleka, albo nie dychawiczna“. — Wtedy, w czasach Morsztyna, przyszła do Polski nowość karnawałowa: tańce angielskie.

(C. d. n.)

Cukier jako ratunkowe pogotowie odżywcze.

Pokarmem, ulegającym najszybciej wchłonięciu przez organizm, jest cukier. Podczas kiedy zdolność odżywcza innych produktów rozpoczyna się dopiero z chwilą odpowiedniego kuchennego ich przyrządzenia i następnie przestoczenia ich pod wpływem soków trawiennych w bezpośrednie składniki naszej krwi i naszych tkanek, posiada cukier wielką, w dodatku, podwójną nad nimi przewagę: nabywany przez nas — czy to w postaci kostek, czy kryształu lub mączki — od razu w stanie gotowym do użycia i przyswojony zostaje przez nasz organizm bezpośrednio po spożyciu. Innymi słowy, podczas kiedy chleb, kartofle, czy mięso wymagają dłuższego czy krótszego gotowania ich, pieczenia czy smażenia, celem przygotowania z nich, nadających się do spożycia potraw, a potem spożyte przez nas w tej przerebionej postaci, narzucają naszym szczękom, zębom, gruczołom ślinowym, żołądkowi i kiszce, słowem, całemu naszemu aparatowi trawiennemu, długotrwałą pracę, aby wreszcie zostać wchłoniętymi do krwi, — cukier zostaje wchłonięty przez organizm nasz w tym samym momencie, kiedy, rozpuszczony w wodzie, mleku, herbacie, czy kawie lub innym płynie, także wprost spożyty w kawałkach, czy w sypkim stanie, dostał się do naszego przewodu pokarmowego.

Organizm nasz do tego stopnia nie wymaga od cukru żadnych przygotowań, ażeby całkowicie gosobie przyswoić, że w niektórych stanach chorobowych wstrzykuje się chorym do żył odpowiednio nasyconą cukrem wodę celem szybkiego przywrócenia im zanikających sił i działalności serca.

Tę właściwość swoją zawdzięcza cukier temu, że nasze tkanki mięśniowe zawierają i przerabiają cukier w postaci glikogenu — który stanowi fizjologiczny pokarm, czyli właściwe paliwo naszych mięśni. Możnaby wprost powiedzieć, że nasze tkanki mięśniowe zjadają cukier. Włókna mięśnia, którego skurcze są zasadniczym czynnikiem pracy i ruchu, są w gruncie rzeczy miniaturową maszyną, czerpiącą swoją siłę pędną z glikogenu, dostarczanego jej przez krew zupełnie w taki sam sposób, jak motor samochodu spala

benzynę, która sypłwa doń, kropla po kropli, z rezerwoaru.

Człowiek pracujący winien więc spożywać cukier, aby zasilić nim, jako idealnym paliwem, swój aparat mięśniowy, a im więcej pracuje, tem więcej cukru do spalania musi mu dostarczyć zwykle jego pożywienie. Dlatego też armjom podczas kampanji rozdzielana jest dodatkowa racja cukru, zwłaszcza po szczególnie forsownym marszu lub przed nim. Alpinista, zmuszony do jaknajściślejszego ograniczenia zabieranego z sobą bagażu, może zawsze, mając w kieszeni kilkanaście kostek cukru, liczyć na szybkie odświeżenie sił. Sportowiec podczas ćwiczeń i zawodów, nie mający czasu ani możliwości spożycia regularnego posiłku, najlepiej krzepi siły kilkoma kawałkami cukru. Wiadomo, że robotnik fran-

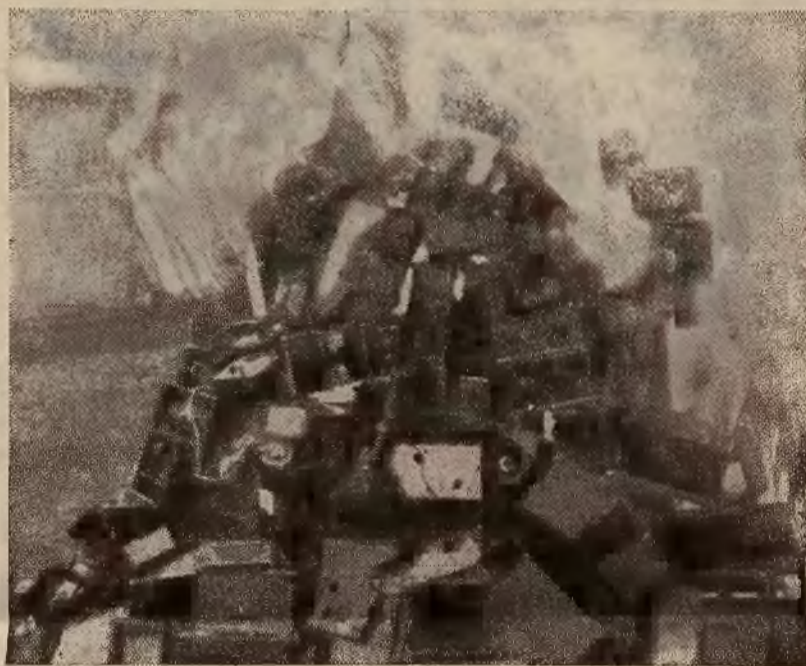
cuski w ciągu krótkiej przerwy podczas godzin pracy zjada tabliczkę czekolady, wiedząc z doświadczenia, że tem najpewniej uzdolni się do dalszych wysiłków.

To samo dotyczy wszystkich, którym rodzaj zajęcia nie pozwala na poświęcenie więcej czasu na spożycie gotowanego śniadania czy obiadu.

Nawet w świecie hodowców zwierząt oddawna już uznana jest melassa cukrowa za pierwszorzędny pokarm dla bydła. Znany jest powszechnie fakt, że wyścigowcy na znaczniejszych dystansach dają podczas biegów wierzchowcom swoim kawałki cukru, zaś podczas krótkich postojów poją je ocukrzoną wodą, co znakomicie podnosi energię i sprawność zwierzęcia.

Tak więc i dla ludzi i dla zwierząt, zmuszonych do zdobywania się na maksimum wysiłku, stanowi cukier najwygodniejsze i zarazem najskuteczniejsze odżywcze pogotowie ratunkowe.

Aparaty radjowe ofiarą płomieni.

Na podwórzu fabryki aparatów radjowych Philipsa spalono kilkaset aparatów radjowych starego typu, których fabrykacja została zaniechana. — Na ilustracji naszej widzimy stos wycofanych z obiegu aparatów radjowych, ogarnięty ogniem.

KOCHASZ POLSKIE MORZE — POPIERAJ FLOTE POLSKĄ!

Anglja w Roku Pańskim 1932.

Pozornie nic się nie zmieniło w Londynie. — Gdzie ten kryzys? — pyta turysta. — Przed teatrami ogonki, w sklepach pustki. — Dwa i pół miliona bezrobotnych. — Konserwatyści i wolność. — Porządek angielski podstawą bezpieczeństwa.

(Korespondencja własna „Gazety Lwowskiej”).

Londyn, w lutym 1932.

Ubiegły rok ciężki był dla Anglii. Ba! Dla całego świata. Ale to nic dziwnego. Europa przyzwyczaiła się do kryzysu już oddawna, dla Anglii zaś rok zachwiania się funta był przełomowym. Dlatego też jadący obecnie do Anglii przygląda się jej z większym zaciekawieniem, niż dawniej. Co się zmieniło? Czy są jakieś różnice namacalne, dostrzegalne na pierwszy rzut oka? Patrząc badawczo, podejrzliwie, z zaciekawieniem. Pozornie — nic się nie zmieniło!

Ruch uliczny zawrotny, dwupiętrowe autobusy suną w kilku rzędach, kierowane wprawą pałeczką policmana, reklamy świetlne, reklamy roznoszone przez ludzi — sandwicha. Sprzedawcy gazet wykrzykują nazwy wydań wieczornych przeraźliwymi głosem. Wystawy sklepów olśniewają przepychem. Kobiety eleganckie, wesole, bez troski. Zmieniło się coś? Nie. Nie. Człowiek mimo woli jest trochę rozczarowany. Gdzież ten kryzys?

Modne tea-room'y: Lyon's, Slater's, Fowler's, nie mają koło piątej ani jednego wolnego stolika. Przypo-

mina się warszawska Adria... Przed teatrem Drury-Lane — długi ogonek. Kupują bilety na „Kawalkadę“ — rodzaj widowiska panoramicznego z życia Anglii w ciągu ostatnich lat trzydziestu. Mimowoli myśli się znowu o teatrach i o publiczności w Polsce. Tak, tu już analogii przeprowadzić nie można. Takie same ogonki przed operetką w „Coliseum“. Ludzie są żądni rozrywki i zabawy. Magazyny „Burlington-Arcade“, stworzone dla najbardziej wyrafinowanych elegantów i elegantek świata, kuszą feerią barw, deseni, zwiewnych fularów i jedwabii, najpiękniejszych kapeluszy i najdystyngowańszych krawatów. Wszystko jest tanie, wszystkiego dużo, brak tylko kupujących. Tak jest wszędzie, jak na całym świecie.

Hyde-Park. Zakochane parki na ławeczkach, nianki z dziećmi, kaznodzieje, mówcy polityczni. Co chwila któryś z nich wskakuje na ławkę, albo na składane krzeselko, które nosi ze sobą, i mówi: O antyalkoholizmie, o handlu żywym towarem, o kapitalizmie, o bezrobociu. Nikt ich nie słu-

cha, albo prawie nikt. Czasem ktoś z walęjących się bezrobotnych. Zimno wystraszyło rzeszę bezrobotnych, spędzających dawniej dni i noce na trawnikach Hyde-Parku. W dzień tylko siadają na ławkach. W nocy szukają sobie przytułku gdzieindziej. Jest ich w Anglii 2.400.000 — utrzymywanych przez resztę ludności. Podatki są ciężkie, bardzo ciężkie. Ale lojalny duch anglo-saski poddaje się im mężnie. I w rozmowach z Anglikami podziwia się godność, z jaką znoszą kryzys, który dotknął ich ojczyznę. Nie ma powszechnego narzekania i jęczenia na ciężkie czasy. I to sugestjonuje, sprawia, że istotnie wydają się mniej ciężkie niż są w rzeczywistości. Jest przytem coś specyficznego w psychologii angielskiej, co nie od razu można sobie przyswoić: poczucie wolności i bezpieczeństwa osobistego przez porządek.

— Wydaje się wam trochę dziwne — mówi pewien Anglik, doskonały przedstawiciel swej rasy — że przebiegamy się w smoking do obiadu, nawet, choćby się go spożywało w samotności. Powiedzmy nawet szczerze: uważacie to za głupie. Ale tak nie jest. Ma to swój głębszy podkład. Kiedy żyłem w Sudanie, w głuchej dziurze, gdzie byłem jedynym Europejczykiem, nigdy nie zaniedbałem przebrania się do obiadu, choć nikogo nie było koło mnie, prócz dzikusów. I wtedy nietylko nie przyszło mi do głowy, że to może być śmieszne, ale przeciwnie, czerpałem z tego drobnego faktu siłę i wiarę w państwo, które z taką siłą narzucało mi, człowiekowi libe-

Dalsze tonny kawy pójdą w niwecz.

Po długotrwałym okresie prób uzdrowienia rynku kawowego różnymi sposobami unieruchomienia jej nadmiernych zapasów, zdecydowano się ostatecznie na zniszczenie takich ilości, by wpłynęło to decydująco na cenę światową. W przeciągu r. b. zamierzony jest zniszczenie 12 mln. worków kawy. Jednocześnie taksa eksportowa została podniesiona z 2⁵⁰ dol. na 3⁷⁵ dol., oraz zostanie zapewne rozpisana pożyczka wewnętrzna, celem stworzenia funduszu na obsługę długów państwowych i na zakup 12 mln. worków kawy, mających być zniszczonymi.

List z Brzozowa.

Wielki kiermasz.

(Korespondencja własna „Gazety Lwowskiej“)

Staraniem Koła Obywatelskiej Pracy Kobiet w Brzozowie pod protektoratem pani starościny Stanisławy Nazimkowej i przewodniczącej Koła p. sędziny Marji Smoleniowej, oraz wydatnej pomocy Pań należących do Koła odbył się dnia 2 lutego br. o godz. 15-tej w salach Twa „Sokół“ w Brzozowie „Wielki Kiermasz“ z którego dochód przeznaczony został na dożywianie dzieci szkół powszechnych w Brzozowie.

Wzniosły cel, jak również należycie opracowany i wykonany program Kiermaszu na który złożyły się losy szczęścia, obficie opatrzona karczma, cukiernia, herbaciarnia, owocarnia, wróżące cyganki i wiele innych miłych i przyjemnych atrakcyj i niespodzianek, piękna dekoracja sali, kilka kiosków na ten czas urządzonych, oraz dwie orkiestry, jedna w strojach krakowskich, uprzyjemniały publiczności, która po brzegi wypełniła gościnne i duże sale „Sokoła“ — zabawę.

Miłą atrakcją kiermaszu był kilkakrotnie odtajniony krakowiak przez uczennice szkoły powszechnej żeńskiej w Brzozowie. Prócz obywateli Brzozowa dopisali także w dużej ilości mieszkańcy sąsiednich miast i wsi.

Sprawną organizację całej imprezy dała w wyniku niebywały jak na dzisiejsze ciężkie czasy dochód, którym można przyjąć doraźnie z pomocą biednej działwie szkolnej przez dożywianie jej przez czas dłuższy.

Przepelniona publicznością ze wszystkich sfer społeczeństwa z Brzozowa i okolicznych wsi, a zwłaszcza kopalń nafty tuż powiatu, sala była dowodem, że społeczeństwo zrozumiało doniosłość celu jaki zakreśliło sobie rozwijające się Koło Obywatelskiej Pracy Kobiet w Brzozowie.

W. P.

ralnemu, swe zwyczaje i pewien ustalony porządek rzeczy. Wierzyłem, że moje bezpieczeństwo zależy właśnie od tego porządku.

Pojęcie to wydaje się bardzo charakterystyczne dla Anglika. Przy pełnej wolności obywatele są podzieleni na kategorie, szufladki, i stosownie do tego ustalone mają również zwyczaje i przekonania. Wolny politycznie obywatel angielski nie poddaje dyskusji autorytetu rządu, Trade-Union'ów, króla.

Dlatego też może, obsejując nawet czysto zewnętrzne życie Londynu, życie ulicy, nie widzi się w niem takiej gorączkowości i beładnego pośpiechu, jak w innych stolicach europejskich. Ruch jest, ale jakiś godniejszy i z pewnym porządkiem nawet w tłumie.

Sprawność i porządek uderza wprost i imponuje na wielkiem lotnisku dalekobieżnych statków powietrznych w Croydon. Dziesięć hektarów cementu, wyszlizganego kołami samolotu. Nigdzie ani plamy oliwy, ani smaru. Największy aerobus świata, „Helen“, linii Imperial Air Way, granatowy olbrzym, właśnie ma odlecieć. Zabiera 40 pasażerów i 5 osób załogi. Srebrno-szare olbrzymy linii Luft-Hansa, również zabierają się do odlotu. Niewielki samolot, przybyły z Francji kołuje nad lotniskiem, szukając we mgłę miejsca do lądowania.

I tutaj właśnie mimowoli przychodzi na myśl zdanie przyjaciela-Anglika:

— Poczucie bezpieczeństwa przez porządek... Bys.

